

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

DRUGI ODJEL

ODLUKA

Zahtjev br. 80852/17
Pavo JELIĆ
protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava (Drugi odjel), zasjedajući 16. travnja 2024.
u odboru u sastavu:

Pauliine Koskelo, *predsjednica*,
Lorraine Schembri Orland,
Davor Derenčinović, *suci*,

i Dorothee von Arnim, *zamjenica tajnika odjela*,
uzimajući u obzir:

zahtjev (br. 80852/17) protiv Republike Hrvatske koji je hrvatski državljanin g. Pavo Jelić („podnositelj zahtjeva”), rođen 1965. godine i živi u Šumarini i kojeg je zastupala gđa T. Urdaneta Wittek, odvjetnica u Beču, podnio Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija”) dana 22. studenoga 2017.,

odluku da se Vladu Republike Hrvatske („Vlada”), koju je zastupala njezina zastupnica, gđa Š. Stažnik, obavijesti o prigovoru o pravu vlasništva, a da se ostatak zahtjeva proglasi nedopuštenim,
očitovanja stranaka,
nakon vijećanja odlučuje kako slijedi:

PREDMET SPORA

1. Zahtjev se odnosi na upravni postupak u kojem je podnositelju zahtjeva, poljoprivrednom poduzetniku, naloženo platiti trošarinu zbog nenamjenske upotrebe određene vrste plinskog ulja.

2. Tijekom nadzora, nakon što su ispitala uzorke plinskog ulja uzete iz nekoliko podnositeljevih poljoprivrednih strojeva te vanjskog i unutarnjeg spremnika, nadležna tijela utvrdila su da svi uzorci odgovaraju određenoj vrsti plinskog ulja namijenjenoj za upotrebu u poljoprivredi. Međutim, plinsko ulje u unutarnjem spremniku bilo je korišteno za grijanje podnositeljeva doma i poslovnih prostorija, što je namjena koja je bila u

suprotnosti s domaćim pravom. Nadležna tijela ispitala su i podnositeljeve knjigovodstvene isprave, uključujući račune povezane s kupnjom dotičnog plinskog ulja, no navela su da podnositelj ne vodi evidenciju na temelju koje bi se mogla utvrditi količina plinskog ulja korištenog u svakom stroju ili spremniku.

3. Rješenjem od 28. studenoga 2013. Područni Carinski ured Osijek naložio je podnositelju zahtjeva platiti trošarinu na plinsko ulje koje je nenamjenski upotrebljavao u iznosu od EUR 70.230,00, uvećanom za zakonske zatezne kamate. Taj je iznos izračunao množenjem obujma unutarnjeg spremnika sa sto. Ministarstvo financija potvrdilo je prvostupanjsko rješenje.

4. Godine 2015. protiv podnositelja je pokrenut ovršni postupak te je naplaćen cjelokupan iznos trošarine koji je bio dužan platiti.

5. Podnositelj zahtjeva podnio je upravnu tužbu protiv rješenja kojim mu je naloženo platiti trošarinu osporavajući, *inter alia*, način korišten za izračun iznosa koji duguje. Njegova tužba odbijena je pravomoćnom presudom Visokog upravnog suda od 14. rujna 2016., a njegovu naknadnu ustavnu tužbu Ustavni sud je proglasio nedopuštenom rješenjem od 5. travnja 2017., koje je podnositeljevu punomoćniku dostavljeno 24. svibnja 2017.

6. Podnositelj zahtjeva pred Sudom je prigovorio, pozivajući se na članak 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju, da je iznos koji mu je naloženo platiti na ime trošarine bio nerazmjern težini prekršaja i da mu je nametnuo prekomjeren teret.

OCJENA SUDA

7. Opća načela na temelju članka 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju o oporezivanju i, točnije, mjerama za osiguranje plaćanja poreza ili drugih doprinosa ili kazni sažeta su u predmetu *S.C. Zorina International S.R.L. protiv Rumunjske*, br. 15553/15, stavci 40. – 44., 27. lipnja 2023.

8. Pri odlučivanju o tome je li miješanje u pravo vlasništva podnositelja zahtjeva nametanjem trošarine bilo propisano zakonom, Sud primjećuje da je trošarina podnositelju zahtjeva nametnuta u skladu s člankom 76. stavkom 2. u vezi s člankom 92. stavkom 4. i člankom 77. Zakona o trošarinama. Prema tim odredbama, postojala su dva načina za izračun količine plinskog ulja na koju će se primijeniti stopa trošarine u slučaju nenamjenske upotrebe: ili množenjem obujma spremnika u kojem je plinsko ulje pronađeno sa sto ili množenjem količine plinskog ulja koje je bilo nenamjenski korišteno s deset. Kao što je pojašnjeno u mjerodavnoj domaćoj praksi poreznih tijela koju je dostavila Vlada (vidi, primjerice, rješenja Carinarnice Vukovar od 17. studenoga 2010. i 5. rujna 2011.), potonji način bio je primjenjiv samo u slučajevima kada je količina

nenamjenski korištenog plinskog ulja utvrđena na temelju knjigovodstvenih i drugih isprava.

9. Glavna tvrdnja podnositelja zahtjeva bila je da je trošarina u njegovu predmetu trebala biti izračunana na temelju njegovih knjigovodstvenih isprava. Međutim, Sud primjećuje da iz isprava koje su im dostavljene domaća tijela nisu mogla utvrditi količinu plinskog ulja korištenog u svakom stroju u prostorijama jer su se isprave sastojale samo od računa za kupnju plinskog ulja koje je korišteno i u odobrene poljoprivredne svrhe i za grijanje prostorija podnositelja zahtjeva koje je predstavljalo nenamjensku upotrebu (vidi stavak 2 ove odluke). Stoga je samo prvi način izračuna bio izvediv u podnositeljevu predmetu jer se nenamjenska upotreba plinskog ulja nije mogla utvrditi iz knjigovodstvenih isprava, već samo pregledom spremnika u kojem se nalazilo plinsko ulje.

10. Sud zaključuje da je način izračuna trošarine bio utvrđen Zakonom o trošarinama i pojašnjen praksom domaćih tijela (vidi stavak 8 ove odluke). Iz gore navedenog dalje proizlazi da su odredbe na koje su se pozvala domaća tijela bile dostupne i predvidljive u njihovoj primjeni na podnositelja zahtjeva jer je podnositelj trebao biti svjestan da će mu, ako dotično plinsko ulje bude upotrebljavao u bilo koju drugu svrhu osim poljoprivredne, biti naloženo da plati uvećan iznos trošarine, izračunat na temelju obujma spremnika. Dotično miješanje stoga je bilo predviđeno zakonom.

11. To miješanje težilo je legitimnom cilju osiguranja plaćanja poreza, točnije trošarina, i sprječavanja utaje poreza, u smislu drugog stavka članka 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju.

12. Kada je riječ o razmjernosti miješanja, Sud primjećuje da iznos trošarine koji je podnositelju zahtjeva naloženo platiti nije bio sam po sebi pretjeran (vidi *Kršćanska vjerska zajednica Jehovinih svjedoka protiv Armenije* (odl.), br. 73601/14, stavak 53., 29. rujna 2020.). Iako je podnositelj zahtjeva ukazao na to da se suočio s određenim poteškoćama koje su proizlazile iz ovršnog postupka u smislu da su mu bankovni računi bili blokirani tijekom određenog vremenskog razdoblja i da je morao otpustiti dvoje zaposlenika, ništa ne ukazuje na to da je nametanje trošarine u bitnome narušilo njegovu financijsku situaciju ili financijsku situaciju njegova poljoprivrednog gospodarstva, koje, čini se, još uvijek posluje, što je jedan od čimbenika kojima Sud daje težinu kada procjenjuje je li u određenom predmetu postignuta pravična ravnoteža (vidi gore navedeni predmet *S.C. Zorina International S.R.L.*, stavak 53.; i predmet *IOFIL AE protiv Grčke* (odl.), br. 50598/13, stavak 48., 7. rujna 2021., i u njemu navedenu sudsku praksu).

13. Podnositelj zahtjeva tvrdio je i da je primjena načina izračuna predviđenog Zakonom o trošarinama rezultirala nametanjem trošarine u iznosu nerazmjernom iznosu poreza koji je utajen nenamjenskom upotrebom plinskog ulja. Međutim, svrha pravila o nametanju trošarine u

ODLUKA JELIĆ protiv HRVATSKE

ovom predmetu nije bila samo kompenzacijska već i odvrćajuća i kaznena, a njezin je iznos bio usmjeren i na kažnjavanje podnositelja zahtjeva za pokušaj utaje poreza (vidi *Milošević protiv Hrvatske*, br. 12022/16, stavci 32. i 39., 31. kolovoza 2021.). S obzirom na to, i imajući u vidu široku slobodu procjene koju domaće vlasti uživaju u poreznim pitanjima (vidi, primjerice, gore navedeni predmet *S.C. Zorina International S.R.L.*, stavak 49.), Sud smatra da se ne može reći da je pravilo o nametanju povećane trošarine zbog nezakonite upotrebe plinskog ulja bilo u suprotnosti s načelom razmjernosti sadržanim u članku 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju (vidi, *mutatis mutandis*, *Matić protiv Hrvatske* (odl.), br. 1962/12, stavak 54., 11. lipnja 2019.).

14. Konačno, podnositelj zahtjeva imao je na raspolaganju postupak kojim je mogao osporiti iznos koji mu je određen, konkretno, mogućnost pokretanja upravnog spora. On je to pravno sredstvo iskoristio i mogao je učinkovito sudjelovati u tom upravnom sporu i iznositi razne tvrdnje pred domaćim tijelima. Ništa ne pokazuje da je postupak donošenja odluka kojim je potvrđeno određivanje iznosa trošarine kojemu se prigovara bio nepošten ili proizvoljan.

15. S obzirom na gore navedeno, Sud zaključuje da je ovaj zahtjev očigledno neosnovan i mora se odbaciti u skladu s člankom 35. stavkom 3. točkom (a) i stavkom 4. Konvencije.

Iz tih razloga Sud jednoglasno

utvrđuje da je zahtjev nedopušten.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljen u pisanom obliku dana 23. svibnja 2024.

Dorothee von Arnim
zamjenica tajnika

Pauliine Koskelo
predsjednica

Prevela prevoditeljska agencija Alkemist

